

het ontwerp decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord trans- Europese energie-infrastructuurprojecten

**Ontwerp van decreet houdende instemming met het
Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting van een
vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-
Europese energie-infrastructuurprojecten**

Datum van goedkeuring	17 oktober 2013
Volgnummer	2013 50
Coördinator + e-mailadres	Sandra Sliwa, sandra.sliwa@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be

---

Mevrouw Freya Van Den Bossche
Vlaams Minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Datum	17 oktober 2013
Uw referentie	130095/JS/Europese Commissie/19411
Onze referentie	01/K2/2013/836
Betreft	Ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten

---

Mevrouw de minister,

Situering

Op 14 oktober 2013 is de Minaraad om advies gevraagd over het ontwerp van decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité (VCFC) voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten. Dit voorstel van samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan de bepalingen van verordening 347/2013 van 17 april 2013 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur¹. Gezien de omzettingstermijn, wordt het advies bij hoogdringendheid gevraagd.

Verordening 347/2013 beoogt de versnelling van de modernisering van de bestaande energie-infrastructuur en de bouw van nieuwe energietransportinfrastructuur te verwezenlijken. Dit is nodig omdat de ontwikkeling van nieuwe energie-infrastructuur van essentieel belang is voor het realiseren van de huidige en toekomstige EU-energie- en klimaatdoelstellingen. De oprichting van één bevoegde instantie(s) die alle vergunningverleningsprocessen bundelt of coördineert (“one-stop shop”) moet de complexiteit verminderen, de efficiëntie en transparantie verhogen

---

¹ Verordeningen zijn rechtstreeks toepasselijk en moeten niet worden omgezet in nationaal recht. De verordening is reeds van toepassing sinds 1 juni 2013.

en de samenwerking tussen de lidstaten versterken. Artikel 8, lid 1 van de verordening bepaalt dat de lidstaten deze instantie uiterlijk op 16 november 2013 moeten aanwijzen.

Artikel 8, lid 3 van de verordening voorziet in drie mogelijke opties wat betreft de werking van de bevoegde instantie. Relevant in de Belgische context is dat het oorspronkelijke Commissievoorstel enkel voorzag in de geïntegreerde en de gecoördineerde regeling. Specifiek op aandringen van België werd er in de verordening ook een derde optie voorzien, waarin er geen hiërarchie geïmpliceerd wordt tussen de verschillende betrokken autoriteiten. België kiest er dan ook voor om de verordening uit te voeren via deze zgn. "samenwerkingsregeling", zoals vermeld in artikel 8, lid 3 van de verordening.

Aansluitend hierbij voorziet het voorliggende samenwerkingsakkoord in de oprichting van een vergunningscoördinerend en –faciliterend comité (VCFC) met als bevoegdheid het coördineren van de vergunningsverleningsprocedures voor de gemeenschappelijke projecten en het toezien op de tijdige en correcte uitvoering van de in de verordening vermelde bepalingen.

Op 14 oktober 2013 heeft de Europese Commissie een eerste lijst² van "*projecten van gemeenschappelijk belang*" goedgekeurd. Hierop staan 14 projecten vermeld die zich situeren op of die impact hebben op het Belgische grondgebied. Het is zo dat de Lidstaten hierop nog gedurende twee maanden kunnen inspreken.

Algemene beoordeling

De Minaraad onderschrijft de doelstelling van de verordening om te komen tot een snellere besluitvorming inzake de beoogde types projecten zonder dat daarbij geraakt wordt aan het hoge niveau van de normen voor milieubescherming en de inspraakmogelijkheden voor het publiek. De Minaraad waardeert het dan ook dat de federale overheid en de gewesten **tijdig**³ een samenwerkingsakkoord hebben kunnen bereiken dat nauw aansluit bij de bepalingen van verordening 347/2013.

Er is immers een **grote behoefte** aan investeringen om de netten uit te breiden, te versterken, te vernieuwen, te koppelen (cf. *supergrid*) en "slimmer" te maken. De toenemende marktintegratie binnen Europa stelt bijkomende eisen aan de netinfrastructuur (koppelingen, interconnectie-capaciteit, etc.). De investeringen moeten ook binnenlandse knelpunten mee helpen oplossen. Door beperkingen in de netinfrastructuur – zowel voor elektriciteitsnetten als voor (bio)gas- en warmtenetten – kunnen sommige hernieuwbare energie-installaties op bepaalde plaatsen niet gere-

---

² Deze lijst is beschikbaar op:

http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf.

³ Verordening 347/2013 is gepubliceerd op 25 april 2013; een voorontwerp van samenwerkingsakkoord werd op 7 mei 2013 reeds informeel besproken met het directoraat-generaal Energie van de Europese Commissie; de Vlaamse Regering hechtte op 14 juni 2013 reeds haar principiële goedkeuring aan een conceptnota betreffende de implementatie van verordening 347/2013.

aliseerd en/of aangesloten worden, wegens onvoldoende onthaalcapaciteit op de netten. Ook zijn de netten niet altijd klaar om met het decentraal en intermitterend karakter van sommige hernieuwbare energie-installaties om te gaan. De voorliggende versnelde procedure zou betekenen dat een project een zogenaamde "prioriteitsstatus" zou verkrijgen op nationaal niveau. Een "one-stop shop" aanpak voor het vergunningstraject introduceren samen met ambitieuze dwingende termijnen⁴ zou het vergunningstraject aanzienlijk moeten versnellen. Dit is volgens de Minaraad een **stap voorwaarts** voor de door de verordening beoogde projecten.

Groot openbaar belang en de gevolgen hiervan

Overeenkomstig artikel 7, lid 8 van verordening 347/2013 moeten projecten van gemeenschappelijk belang beschouwd worden als projecten van groot openbaar belang in het kader van de Habitatrictlijn en/of de Kaderrichtlijn Water. Dit betekent dat voor projecten die onder het toepassingsgebied van de verordening vallen en die een negatieve impact hebben op het milieu, er een vergunning moet worden verleend "om dwingende redenen van groot openbaar belang" wanneer is voldaan aan alle voorwaarden van de Habitatrictlijn⁵ en/of de Kaderrichtlijn Water⁶.

In zijn advies⁷ van 4 juli 2013 over het ontwerpdecreet complexe projecten, nam de Minaraad het standpunt in dat de mogelijkheid om, in het kader van een uitzonderingsregime, dergelijke verre gaande rechtsgevolgen toe te kennen aan bepaalde types projecten in principe beperkt moet worden toegepast. In lijn hiermee vindt de Minaraad het positief dat het **toepassingsgebied** van de in het samenwerkingsakkoord vervatte (uitzonderings)regeling **duidelijk** wordt afgebakend.

Met betrekking tot de opvolgingsfase stelt artikel 19 van het samenwerkingsakkoord dat het **opvolgingsorgaan** wordt **ontbonden** nadat alle administratieve beroepstermijnen zijn verstreken of alle administratieve beroepsprocedures werden afgerond en alle vergunningen dus definitief zijn. In het kader van de voortdurende beschermingsplicht op basis van artikel 6, lid 2 van de Habitatrictlijn en/of de opvolging van de stroomgebiedbeheerplannen op basis van de Kaderrichtlijn Water, is het volgens de Minaraad aangewezen dat het Agentschap voor Natuur en Bos en/of de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid een inventaris opstellen van de speciale beschermingszones respectievelijk de stroomgebieden waarop de projecten

---

⁴ Overeenkomstig artikel 10, lid 2 van verordening 347/2013 mag de gezamenlijke duur van de aanvraagprocedure en de vergunningverleningsprocedure niet meer dan drie jaar en zes maanden bedragen.

⁵ Artikel 6, lid 4.

⁶ Artikel 4, lid 7.

⁷ Advies 2013|32. De Minaraad nam hierin het standpunt in dat de verre gaande rechtsgevolgen van het voorkeurs- en projectbesluit moeten worden voorbehouden voor projecten die voldoen aan een duidelijk omschreven invulling van de notie "groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang" waarvan minstens de principes decretaal zijn vastgelegd.

van gemeenschappelijk belang in het kader van verordening 347/2013 een negatieve impact kunnen hebben.

Besluitvorming

De Minaraad vraagt zich in de eerste plaats af of de voorgestelde structuur – met drie stemgerechtigde vertegenwoordigers per partij en waarin besluiten enkel kunnen worden genomen bij consensus – zal toelaten om de **dwingende termijnen** in de verordening te respecteren.

Complexiteitsreductie?

Naast (onder meer) de procedure in het (ontwerp)decreet complexe projecten en de nog uit te werken integratie van de plan-m.e.r.-verplichtingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, wordt er met de in verordening 347/2013 vervatte procedure een nieuwe uitzonderingsprocedure gecreëerd voor bepaalde types projecten. Ook het (ontwerp)decreet betreffende de omgevingsvergunning zal het vergunningstelsel ingrijpend wijzigen. Hoewel een Europese verordening auto-executief is, blijft het een open vraag of er ook voor de nu voorliggende procedure geen decretale verankering nodig zou zijn. Ook op dit algemene niveau is er alleszins een overzicht nodig, met name van de **verschillende types procedures**. Hierbij zou in het bijzonder aandacht moeten gaan naar de verhouding en mogelijke interferenties tussen de diverse proceduretypes. Het gaat immers om min of meer analoge procedures, die in de praktijk mogelijk ook betrekking kunnen hebben op projecten die met elkaar samenhangen.

Participatie

De administratieve kant van het vergunningstraject is volgens de Minaraad niet de enige oorzaak van vertragingen bij het verlenen van vergunningen. Een andere belangrijke oorzaak is het gebrek aan publiek **draagvlak**. Steeds meer burgers protesteren tegen nieuwe projecten voor lijnen/kabels omdat ze bang zijn voor gevolgen voor hun gezondheid en vanwege de negatieve effecten op het landschap (het zogenaamde NIMBY-fenomeen). Burgers klagen dat er te weinig rekening wordt gehouden met de impact van uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk op hun gemeenten. Ook klagen zij over het gebrek aan transparantie vanuit de netbeheerders met betrekking tot het uitkiezen van de te leggen lijnen en de noodzaak van het uitbreiden van het net. Het is van belang om stakeholders in een **vroeg stadium** bij een nieuw project te betrekken om de kans op aanvaarding te verhogen⁸.

---

⁸ In dat verband moet er op gewezen worden dat ondergrondse kabels – hoewel betekenisvol duurder – soms moeten worden overwogen, omdat deze kunnen rekenen op meer publieke aanvaarding, waardoor ook de vergunningsprocedure aanzienlijk kan versnellen. Volgens een SRU-studie zou hiervoor een gestandaardiseerd beoordelingsschema kunnen worden gebruikt om per project te beoordelen of ondergrondse kabels een optie zijn, zoals ook wordt overwogen in Zwitserland: SRU, Pathways towards a 100% renewable electricity system, p. 319-322:
http://www.umweltrat.de/SharedDocs/Downloads/EN/02_Special_Reports/2011_10_Special_Report

Gelet op de verre gaande rechtsgevolgen die aan deze procedure worden toegekend, vindt de Minaraad het dan ook positief dat artikel 7, §5 en artikel 14, §3 van het samenwerkingsakkoord voorzien dat respectievelijk het coördinatieorgaan en het opvolgingsorgaan "*projectpromotoren of andere belanghebbenden*" kunnen uitnodigen. Deze bepaling laat niet alleen toe om belanghebbenden in de strikte zin van het woord te betrekken, maar ook om **experten** (bijvoorbeeld inzake natuurbehoud) uit te nodigen.

Overeenkomstig artikel 9, lid 1 van de verordening moeten de lidstaten uiterlijk op 16 mei 2014 een **handleiding** bekend maken van de procedures voor vergunningsverlening voor projecten van gemeenschappelijk belang. De Minaraad wees reeds in verschillende adviezen⁹ op het belang van dergelijke handleidingen voor een efficiënte en transparante besluitvorming. Naast de in punt 1 van bijlage VI bij de verordening verplicht te vermelden informatie, die in de eerste plaats betrekking heeft op de aanvraag- en vergunningsverleningsprocedure, vindt de Minaraad het aangewezen dat de handleiding ook ingaat op de fase voorafgaand aan de vergunningsaanvraag en de fase nadat alle vergunningen definitief zijn verleend (opvolging).

De zo-even vermelde, diverse grondige wijzigingen aan het vergunningenstelsel, leiden er toe dat er in de praktijk mogelijks een pluraliteit aan samenhangende procedures doorgang kan vinden. Daarom vindt de Minaraad het aangewezen dat er een overzicht van de **verschillende lopende procedures** in eenzelfde zone of met betrekking tot samenhangende projecten beschikbaar wordt gesteld, ten behoeve van de rechtsonderhorige die zou willen inspreken.

De sociaaleconomische partners die vertegenwoordigd zijn in de Minaraad onthouden zich bij dit advies omdat zij hierover in het kader van de SERV advies uitbrengen.

Hoogachtend,

Bert De Wel,

Voorzitter Minaraad

[Pa-thways_renewables.pdf;jsessionid=DB0152D458C50C0DB24A7481D8F71DCE.1_cid335?_blob=publicationFile](#).

⁹ Zie onder meer advies 2013|31 over het ontwerpdecreet betreffende de omgevingsvergunning, advies 2012|38 over het ontwerpbesluit betreffende nadere regels voor de project-m.e.r-screening.